

ramo dati pridevek lep. Luže ali mlake ne more nihče imenovati lepo jezero. Pa to ne zadostuje. Konj naj ima tudi vse, kar zahtevamo od konja, vendar ni lep, ako je premajhen ali prevelik, ako ima preveliko glavo ali predolga ušesa. Da je kaj lepo, mora biti popolno, biti mora tako, kakoršno naj bi bilo po svojem bistvu ali po svoji naravi. Ako bi torej imeli pred saboj konja, ki je v celoti in po vseh svojih delih

tak, kakoršen mora biti po naših mislih konj, tak konj bi lahko bil lep. A tudi to še ni dosti. Kaj, če bi tak popoln konj bil umazan, razmršen: ali bi bil tudi lep? Tudi to je dovolj znano in priznано, da je lepo to, kar ima »lepo« zunanjo obliko. Ako bi naredili konjsko podobo iz ilovice, a naredili popolnoma tako, kakoršen je konj po zunanje, podoba bi bila lepa.

(Nadaljevanje prih.)

Slovstvo.

SLOVENSKO SLOVSTVO.

Pedagogika. Po najboljših virih spisal Anton Zupančič, učitelj pedagogike na ljubljanskem bogoslovnem učilišču. V Ljubljani. Zal. Katol. Bukvarna. Tisk. Katol. Tiskarna. 1888. 8°. Str. 152. Cena 80 kr., po pošti 5 kr. več.

Ta knjiga, ki je sedaj dovršena pred nami, izhajala je polagoma kot priloga »Duh. Pastirja«. Nastala je iz potrebe. »Živo smo čutili potrebo slovenskega v krščanskem duhu pisanega vzgojeslovja. Moderno vzgojstvo nam reč hodi napačno, pogubno pot, kajti moti se gledé nature gojenčeve in gledé namena njegovega, priznavajoč mu edino le zemeljski cilj. . . . Ko sem l. 1882. začel poučevati v tej reči, jel sem se kmalu pripravljati na izdajo slovenskega, po krščanskih načelih sestavljenega vzgojeslovja, ki naj bi se h krati oziralo na zahteve avstrijskih šolskih zakonov. Tako knjigo ti, dragi čitatelj, danes izročim.« — Tako nam pravi pisatelj sam, s katerim namenom in v katerem duhu je sestavil svojo knjigo. Razdelil jo je prav naravno v tri dele. Prvi del govori o gojencu, t. j. o njegovi naravi in njegovih zmožnostih. Drugi del nam prav kratko predstavlja vzgojitelja in tretji nam kaže kraj in način vzgajanja. Vodi nas v domačo hišo, seveda zlasti pa v šolo, ki mu je najprej vzgojilnica, potem učilnica. Dostavek uči kratko, kako naj se obrazujejo nepolnočutni otroci. — Pedagogično slovstvo večjih narodov narašča dandanes neprestano. Vendar ne more imeti nad njim veselja človek trdno-krščanskega prepričanja. Kajti premnogo knjig le uči, kako naj se z vzgojanjem človeštvo osvobodi vere in verskih zakonov. Vse naj bi v vzgoji storila sama narava. Vzgojeslovje naj bi le kazalo, kako naj se narava naglo razvija, kakor se z umetno gorkoto cvetlice gojijo in naglo razvijajo v cvetličnjakih. Verska načela o grehu, o popačeni naravi, o

večem namenu, o dolžnostih do cerkve božje, — niso več veljavna. Zato je neobhodno potrebno, da se vrlo omikan in dobro poučen pedagog, ki ima prepričanje in srce versko, loti te velevažne vede, kakor se je lotil pri nas gosp. pisatelj. Ako sploh v kaki stroki, gotovo imajo v pedagogiki verska načela popolno veljavo. Zgodovina katoliške cerkve namreč prejasno uči, da prav ta cerkev ima čudovito vzgojevalno moč. Na tem polju je bila ona vedno zmagovita in te moči se bojé tudi nasprotniki, zato si ne upajo pomagati drugače, kakor da cerkev odri-vajo od vzgoje, kjer le morejo. Toda — tudi ta knjiga nam je priča, da se nasprotnikov preveč ni treba bati: cerkev je mati otrok in njihova prava vzgojiteljica, to se vidi vseskozi lahko iz knjige. — Toliko o duhu, v katerem je pisana. Gledé pedagogičnih načel in pravil je knjiga sploh trezna in se drži navadnih nazorov. Prav tako so tudi dušeslovna načela navadna, kakoršna se lahko rabijo za pedagogično pojasnjevanje. Strog modroslovec bi morebiti utegnil kaj malega ugovarjati. A v podrobnosti se ne moremo spuščati. Opomnim naj še, da je terminologija po večem navadna ali sprejeta, tu pa tam nekoliko samostojna ali celó težka. Jezik sploh je jasen, govor kratak: knjiga je pisana za omikance, za šolo, manj za prosti pouk; bolj za glavo, nego za srce.

„Drobtinice“. XXII. letnik. Uredil dr. France Lampe, profesor bogoslovja, vodja Marijanišča. Izdala katol. družba za Kranjsko. V Ljubljani 1888. Tiskala »Katol. Tiskarna. S podobo Matere Božje »Pomoči kristijanov v kapeli Marijaniški«. 8°. Str. 244. Cena karton. knjigi 1 gid. 20 kr. Dobiva se v »Katoliški družbi« in v »Katoliški Bukvarni«. Te knjige, ki je posvečena vladiki ljubljanskemu dr. Jakobu Missia, ne morem tukaj ocenjevati, ampak podajam samo nekatere besede iz predgovora: »S srčnim veseljem pozdravimo to knjigo — naših Novic' ljubo sestrico — katera bo, kakor te, skrbela za časno in večno osrečenje svojih bralcev.« Tako so